

Brief 12

Birdlip

19 juli, 1941

Enkele gedachten over de oorlog vanuit het standpunt van het werk.

Deel I- Oorlog is als een draaikolk die miljoenen mensen meesleurt, of ze dat nu willen of niet. Mensen leven in de overtuiging dat zij vrij zijn. Alles in het menselijk bestaan is opgebouwd rond de veronderstelling van keuzevrijheid. Het inzicht dat de mens niet vrij is, maar slechts mechanisch handelt, is voor hem te zwaar om te dragen. Men moet begrijpen dat de mensheid als collectief onder achtenveertig wetten leeft, maar dat elk individueel bestaan door zesennegentig wetten bepaald wordt. Hoewel dit op het eerste gezicht paradoxaal lijkt, verklaart de scheppingsstraal dat een deel steeds aan meer wetten onderhevig is dan het grotere geheel waarvan het deel uitmaakt. Het is een te bevatten gedachte dat het leven van de mens op aarde onder heerschappij staat van vele wetten. Deze wetten of invloeden kunnen in kracht toenemen of verzwakken, elkaar kruisen en zich in uiteenlopende combinaties manifesteren. Het zijn deze krachten van het bestaan die het menselijk leven in zijn volle tragiek ontvouwen. Voor de komst van het onvermijdelijke meent men vaak dat men onaangetast blijft. Maar wanneer het ogenblik daar is, verandert alles. Het is alsof het zichzelf voedt door zoveel mogelijk mensen mee te sleuren in zijn greep. Mensen vergeten wie ze dachten te zijn. De gebeurtenis trekt hen binnen haar bereik. Via buffers en zelfrechtvaardiging glijden ze erin mee en geven ze zich over aan haar macht.

Een mens kan besluiten nooit meer oorlog te voeren, en daar zeker van zijn. Maar als het tromgeroffel klinkt en de verschrikkingen van de oorlog hem treffen of hij erover leest, smelten zijn beloften als sneeuw voor de zon. En hetzelfde geldt niet alleen voor oorlog, maar ook voor de gewone gebeurtenissen van het dagelijks leven. Gebeurtenissen manifesteren zich op vele verschillende niveaus. Sommige gebeurtenissen zijn collectief van aard, waarbij naties of grote groepen mensen betrokken zijn, zoals oorlogen of revoluties. Aan de andere kant zijn er de kleine cycli van gebeurtenissen die het privéleven van een mens vormen. De dagelijkse gebeurtenissen herhalen zich als kleine radertjes, min of meer hetzelfde, totdat de mens door innerlijk conflict zijn eigen bestaan transformeert. De mens is zelden tevreden, en toch begrijpt hij niet dat zijn eigen

niveau van zijn en zijn unieke manier van bestaan de eindeloze herhaling van kleine gebeurtenissen in zijn leven genereert. Collectieve gebeurtenissen, waarbij miljoenen mensen betrokken zijn, draaien als grote wielen. Het leven van een individu is als een klein wiel, dat binnen dat immense mechanisme van grotere en kleinere wielen meedraait. Samen vormen al deze wielen, groot en klein, het web van het bestaan dat iedereen aandrijft.

Het werk benadrukt vaak de noodzaak zich af te zonderen van collectieve gebeurtenissen, al blijven we door onzichtbare draden verbonden via onze houdingen. Om je af te zonderen van collectieve gebeurtenissen, moet je je houding veranderen. Door een juiste houding aan te nemen ten opzichte van het werk, kunnen mechanische houdingen worden herkend en veranderd, of zelfs getransformeerd. Men kan alleen zichzelf waarnemen door iets anders; een ding kan zichzelf nooit direct observeren. Om te observeren moet men afstand nemen van wat men observeert. Het systeem van het werk en zijn ideeën zijn geworteld in de eeuwenoude leer over de mens, zijn ontwikkeling en het pad naar innerlijke vrijheid, dat de mogelijkheid tot *zelfobservatie* biedt. Met andere woorden: de leer, de ideeën en de kennis van het werk vormen het raamwerk waardoor men zichzelf kan observeren. In het gewone leven kan een mens zichzelf niet waarnemen, omdat hij erdoor gevormd is; hij kan zichzelf alleen observeren via de ideeën die bij dat leven horen.

In dit systeem wordt oorlog niet door mensen veroorzaakt, maar door buitenaardse of planetaire invloeden. Maar er wordt aan toegevoegd dat deze krachten oorlog ontketen via de *slapende mensheid*. Omdat de mens zo diep slaapt, beïnvloeden deze krachten hem op een bijzondere wijze. Was hij wakker, dan zouden deze invloeden op een geheel andere manier op hem inwerken. De belangrijkste fout en het grootste onrecht dat we elkaar aandoen, is te geloven dat iedereen bewust is. Het werk stelt dat alles in het leven gebeurt. Het lijkt alsof de mens handelt en kan handelen, maar dat is slechts schijn. Eigenlijk gebeurt alles, zoals de vorige oorlog gebeurde en de huidige oorlog zich voltrekt. Het werk stelt dat alles op aarde gebeurt omdat de mens slaapt. Alles gebeurt in een wereld van slapende mensen, op de enige manier waarop het kan gebeuren. Miljoenen mensen doden elkaar en lijden enorme ellende; ze kunnen er niets aan doen en het leidt tot niets. De enige richting die ergens toe kan leiden, is ontwaken uit de slaap. In elk klein deel van de tijd, zijn er sommige mensen klaar om te ontwaken. Als mensen niet proberen te ontwaken, blokkeren ze de weg voor anderen; het is als een ladder waarop iedereen op een andere trede staat. Als degenen boven niet omhoog klimmen, kunnen degenen onder

hen niet bewegen. Ontwaken is een individuele taak, maar slechts enkelen kunnen tegelijk de mogelijkheden grijpen die zich aandienen. Wanneer enkelen ontwaken, verspreidt het effect zich en beginnen anderen te begrijpen wat werk en ontwaken betekenen.

De hypnose van het leven is te allen tijde bijzonder krachtig. Het doel van de natuur is de mens in slaap te houden en hem via geweld te laten handelen, zodat hij de doelen van de natuur dient. Het werk is een kracht die vanuit bewuste bronnen buiten het gewone leven tot leven komt. Tegenwoordig is de hypnose van oorlog bijzonder sterk. Het is noodzakelijk om hiertegen weerstand te bieden. Om weerstand te bieden, moeten de invloeden die ons via dit werk bereiken, levend worden gehouden. De invloed van dit werk blijft levendig zolang ik er voortdurend over nadenk. Men moet zich op de verschillende aspecten ervan concentreren, ze dagelijks vernieuwen en in de praktijk brengen. Het werk moet levend blijven, en alles wat dat levendig houdt, is waardevol. Alles wat het tegenovergestelde bewerkstelligt, is schadelijk. Iedereen moet zich bezinnen op wat het betekent om dit werk in onze tijd voort te zetten en welke inspanningen dit vraagt van de docenten van dit systeem. Wie ernstig over het werk nadenkt, kan begrijpen wat ermee bedoeld wordt. Het zijn degenen die alle moeilijkheden ervan inzien en zelf ervaren hebben hoe gemakkelijk het is om alles te vergeten en terug te vallen in het gewone leven, die werkelijk begrijpen wat het werk vereist. Hieraan kan één ding worden toegevoegd: iedereen moet zijn rol in het leven op deze wijze spelen, volgens *de vierde weg* die wij bestuderen. Je identificeren met wat je in het leven moet doen is één ding; het leven beschouwen als een middel om aan jezelf te werken, is iets totaal anders.

Er moet een duidelijke scheiding zijn tussen het werk en het leven. Wanneer iemand werk en leven door elkaar haalt en het onderscheid niet ziet, merkt hij niet hoe het werk zijn leven beïnvloedt. Het zal langzaam vervagen en in zijn geest verdwijnen. Dit punt is al vaak benadrukt in de vele lezingen die sinds het begin van deze oorlog zijn gehouden. Hoewel de reden duidelijk is, vergeten we het gemakkelijk en moeten we telkens opnieuw moeite doen om het ons te herinneren en het weer in onze gedachten terugbrengen. We moeten opnieuw doordringen tot de innerlijke betekenis en begrijpen wat werk en leven werkelijk inhouden. We moeten begrijpen waarom dit werk – in welke vorm dan ook – door alle tijden heen aan de lijdende mensheid is onderwezen. Voor alles geldt: je mag niet gewoon worden aan de oorlog, net zo min als aan dit systeem. Je aanpassen aan de oorlog is als in slaap vallen met betrekking tot oorlog.

Psychologische Commentaren op de leer van Gurdjieff - Deel 1 - Maurice Nicoll
P. 42-44 - Red Wheel/Weiser